

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/13/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119207996
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3119207996.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Martiny Trnavskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej vo veci navrhovateľky N. a manžela navrhovateľky N., o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom S.: V., G., L. a A., v konaní zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny L., na čas po rozvode manželstva, na odvolanie manžela navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 22. novembra 2022 č. k. 34P/180/2019-518, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom zo dňa 22. novembra 2022 č. k. 34P/180/2019-518 súd prvej inštancie rozviedol manželstvo účastníkov uzavreté dňa XX.XX.XXXX. Vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva rozhodol tak, že maloleté deti L. a A. zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú obaja rodičia. Otcovi uložil prispievať na výživné pre maloletého L. S. sumou 90,- Eur mesačne a na výživné pre maloletú A. S. sumou 50,- Eur mesačne k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva. Maloleté deti V. a G. zveril do osobnej starostlivosti otca s tým, že zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú obaja rodičia. Matke uložil prispievať na výživné pre maloletú V. S. sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona a na výživné pre maloletého G. S. sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, k rukám otca vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva. Vo výroku súčasne rozhodol, že o trovách konania bude rozhodnuté osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku a že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Vychádzal zo skutkového zistenia, že účastníci uzatvorili manželstvo dňa XX.XX.XXXX, z ktorého pochádzajú 4 maloleté deti: V. narodená XX.XX.XXXX, G. narodený XX.XX.XXXX, L. narodený XX.XX.XXXX a A. narodená XX.XX.XXXX. Manželia nežijú v spoločnej domácnosti od 22.08.2019, kedy sa navrhovateľka odsťahovala spolu s najmladšou dcérou. Intímne spolu nežijú cca od mája resp. júna 2019. Navrhovateľka vidí príčiny rozvratu manželstva v nezáujme manžela o jej osobu aj celkovo o rodinu a tiež v alkoholizme manžela a jeho agresivite. Manžel za príčiny rozvratu manželstva považuje neveru manželky. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázané, že manželstvo je hlboko a trvalo rozvrátené, niet nádej na obnovenie manželského spolužitia a to aj z dôvodu, že navrhovateľka už má nový vzťah, z ktorého pochádza maloleté dieťa, ku ktorému manžel navrhovateľky úspešne zaprel otcovstvo (rozsudok Okresného súdu Trenčín zo dňa 08.07.2022 č. k. 20Pc/5/2022-32). Na základe týchto skutočností manželstvo účastníkov za ich

súhlasu rozviedol. Ďalej v odôvodnení konštatoval, že ohľadne úpravy výkonu rodičovských práv a povinností sa účastníci nedohodli. Zistil, že vzťahy v rodine sú vážne narušené. Poukazoval, že vo veci zabezpečil odborné poradenstvo, výchovné opatrenie, znalecké dokazovanie, zisťoval názor maloletých detí. Maloleté deti počas konania menili svoj názor, ich názory boli rozporuplné, o čom svedčí i počet vydaných neodkladných opatrení, ktorými sa menilo výchovné prostredie, deti prechádzali od jedného rodiča ku druhému.

V súčasnosti je situácia taká, že matka má v starostlivosti dve mladšie maloleté deti L. a A. a otec má vo svojej starostlivosti dve staršie deti V. a G.. Skutočnosť, že V. počas konania menila názor na svoje výchovné prostredie ako aj to, že odišla od matky späť k otcovi, mohlo ovplyvniť jej súčasné obdobie adolescencie. Pri rozhodovaní prihliadal na vyjadrenia detí, na ich túžbu, ako aj na skutkový stav, ktorý popisovali, a dospel k názoru, že v čo najlepšom záujme detí je, aby bol zosúladený stav skutkový so stavom právnym, teda že A. a L. zostanú u matky, nakoľko to je ich práním, a dve deti V. a G., ktorý je u otca dlhodobo, zostanú nateraz u otca. Otec žiadnym spôsobom nepreukázal tvrdený negatívny vplyv súčasného partnerského vzťahu matky na deti, preto súd na tieto tvrdenia otca žiadnym spôsobom neprihliadal. Pokiaľ ide o prípadnú striedavú osobnú starostlivosť, túto znalkyňa nepovažovala za vhodnú najmä z dôvodu, že otec nedokáže rešpektovať rolu matky, čo nie je pre tento druh starostlivosti vhodné. Dodal, že vyčerpал všetky dostupné možnosti (znalecké dokazovanie, výchovné opatrenie, odborné poradenstvo) na to, aby sa reparovali vzťahy v rodine maloletých detí. Maloleté deti sa vyjadrujú, že nekomunikujú s druhým rodičom, že im tento nechýba a že sa dobrovoľne s ním nemajú záujem stretávať. Uviedol, že je proti záujmu maloletých detí, keď rodičia navzájom na seba podávajú trestné oznámenia, ktoré sú nakoniec neopodstatnené, keď otec nemá vôbec žiadny kontakt s jedným zo synov už 24 mesiacov, keď rozdelené deti nekontaktujú svojich rodičov a navzájom sa stretávajú iba v rámci školy či mimoškolských aktivít. Vyjadril svoj názor, že v tomto prípade ani jeden z rodičov nezvláda svoju rodičovskú rolu a mal by vyhľadať odbornú pomoc, čo navrhovala aj psychologička v závere svojej správy, aby hoci nevedome naďalej neublížoval svojim deťom. Ďalej skonštatoval, že neupravoval styk rodičov s deťmi, nakoľko aj z odborného poradenstva vyplýva, že vzťahy v rodine nie sú dobré. V. prezentovala, že v súčasnosti nechce vidieť matku, ani sa s ňou stretávať. Tak isto G.. Vzťahy medzi týmito deťmi a matkou sú narušené, čo bolo uznané aj matkou detí počas konania. A naopak L. a A. sa nechcú stretávať s otcom. Deti sa majú právo stretávať a majú možnosť sa stretávať počas školy a záujmových aktivít, pričom za súčasného stavu dospel súd prvej inštancie k záveru, že v čo najlepšom záujme detí bude, keď na ne nebude robený nejaký nátlak a deti sa vysporiadajú so skutočnosťou, že sa manželstvo ich rodičov rozpadlo a že sa vzťahy znormlizujú a tým sa teda obnovia nielen súrodenecké väzby, ale aj vzťahy s obidvoma rodičmi.

2. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov o zverení maloletých detí L. a A. do osobnej starostlivosti matky a v súvisiacom výroku o výživnom pre maloletého L. podal včas odvolanie manžel navrhovateľky. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutom rozsahu tak, že maloleté deti L. a A. S. sa na čas po rozvode manželstva zverujú do striedavej starostlivosti v týždenných intervaloch s tým, že v domácnosti matky by boli v týždni, kedy tam nebudú deti matkinho partnera a u otca by teda deti boli počas párneho týždňa, a jemu sa uloží prispievať na výživné pre maloletého L. S. sumou 50,- Eur mesačne k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva. Vytýkal súdu prvej inštancie, že cit. „nesprávne a chybné opakované interpretuje nepravdivé, nepodložené fakty ako aj opis skutočností, následne z týchto nesprávne a chybné interpretovaných postupov ako aj faktov súd prvej inštancie vychádza v rozhodnutí ako aj ich nesprávne popisuje ďalej v odôvodnení daných rozhodnutí, chybných až účelovo vyznievajúcich vymyslených faktov, ktoré súd v odôvodnení podsúva, čo samo osebe už je porušenie mojich práv na spravodlivý proces“. Namietal voči bodom odôvodnenia. Poukazoval, že v období po odchode matky z domu sa s matkou dohodol na striedavej starostlivosti detí a návštevách detí s oboma rodičmi s tým, že matka nepodá návrh na rozvod manželstva, a on jej plnil 2.000,- Eur, no matka nedodržiavala dohodu a A. mu nedávala podľa dohody, hoci peniaze vzala a použila. Ďalej namieta, že v odôvodnení nie sú spomenuté konkrétne okolnosti ich spolužitia (že je darcom krvi, že on upozornil súd na to, že matka čaká ďalšie dieťa, že sa staral o 3 staršie deti plných 15 mesiacov bez záujmu súdu o určenie výživného matke, atď.), čo považuje za konanie súdu „ako podsúva fakty v odôvodnení“. Tvrdí, že ním predložené doklady preukazujú, že matka porušovala uznesenia OS a KS TN, čo podľa neho cit. „napovie ako matka systematicky odrezávala deti v jej starostlivosti od kontaktu so mnou“ a to je dôvod, prečo chce striedavú starostlivosť na dané deti. Namietal „dôveryhodnosť“ použitého znaleckého posudku z dôvodu, že znalkyňa udáva opakované iné priezviska detí a nepotrebovala vidieť jeho vzťah - pocity detí pri stretnutí otca s L. a A.. Namietal voči postupu klinickej psychologičky N.. S. - P., ktorá odporúčala jeho obvodnému

lekárovi jeho psychiatrické vyšetrenie, čo označil cit. „za špinavý cielený ťah zo strany psychológa voči mojej osobe“. Namietal voči postupu súdu prvej inštancie, ktorý podľa neho cit. „s obľubou vyťahuj, vytrháva časti posudku a názorov danej pani“. Poukazoval na zmeňujúce rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 27CoP/54/2022-91 o jeho odvolaní, ktoré podľa neho dokazuje protiprávne konanie súdu prvej inštancie. Namietal postup kolízneho opatrovníka, pretože záznam rozhovoru s maloletými deťmi mu nedal ako kópiu, ale len ako prepis správy, čo podľa neho znova potvrdzuje podozrivé konanie, pretože nie je na ňom uvedené, kto rozhovor s deťmi robil. Rozhovor kolízneho opatrovníka s maloletým L. a A. označil za podvrh, pretože podľa neho dieťa komunikuje vždy jasne, čo chce, čo sa mu páči, čo robí, nie negatívnymi odpoveďami. Voči rozsudku ďalej namietal, že súd spochybňuje chovanie sa V. pubertou, spochybňuje jej tvrdenie ohľadom viacerých snáh brata L. o odchod z matkinej domácnosti, opomína podľa neho, že dochádza u A. k atakom zo strany partnerovej dcéry, nespomenuté konanie matky, že ešte v mesiaci máj - jún zmenila deťom L. a A. trvalé bydlisko. Vo vzťahu k výroku o výživnom uviedol len, že je ochotný plniť už „dávnejšie platné“ uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 27CoP/54/2022-91, nakoľko matka by naďalej ešte poberala prídavky na dane dve deti, čo považuje za dostatočné pokrytie výdavkov detí.

3. Navrhovateľka sa k odvolaniu vyjadrila a navrhla rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdiť. Považuje za správne, že súd po 2,5 roku uzavrel konanie, ktoré bolo stresujúce a traumatizujúce hlavne pre mal. deti, a toto uzavrel spôsobom, že deti ponechal v starostlivosti toho-ktorého rodiča, u ktorého sa nachádzali a upravil vyživovaciu povinnosť k nim. Poukázala, že pri rozhodovaní je vždy prioritný záujem maloletého dieťaťa. Odvolateľ sa síce dožaduje starostlivosti o mal. A. a L., ale spôsobom, ktorý nie je v súlade s najlepším záujmom maloletých detí. Ním navrhovaným spôsobom starostlivosti by boli maloleté deti vystavené negatívnym vplyvom a bol by ohrozený ich zdravý fyzický a psychický vývin. Mal. L. a A. odmietajú čo i len stretávanie s otcom, nie to ešte jeho osobnú starostlivosť. Je toho názoru, že sám odvolateľ si uvedené spôsobil, keďže od rozpadu rodiny nie je schopný pre deti vytvoriť harmonickú atmosféru. Stretávanie s deťmi využíval v rozpore s jeho rodičovskými povinnosťami, kedy mal. deti nevedol v úcte k druhému rodičovi, čas strávený s nimi využíval na prezentovanie svojho subjektívneho želania o usporiadaní vzťahov v rodine, úmyselne narúšal vzťahové väzby detí a matky, čím v konečnom dôsledku spôsoboval traumatizáciu maloletých detí, s ktorou sa namáhajú doteraz. Ako je zrejme aj z podaného odvolania, manžel poukazuje na podľa neho údajné pochybenia všetkých, čo boli nejakým spôsobom na konaní súčinní (kolízny opatrovník, znalkyňa, psychológ určený na výchovné opatrenie, právny zástupca matky, sudkyňa a pod.), no úplne opomína, že to bol hlavne on, kto sa pričínil na psychickej nepohode spoločných detí, a to neustálym podávaním trestných oznámení, manipulácií s deťmi, nezmyselnými sťažnosťami. Poukazovala na zistenia psychologičky Z. S. a znalkyne I. X., z ktorých vyplýva, že ona matka jednoznačne rešpektuje rolu a dôležitosť otca v živote maloletých detí, vytvára otcovi väčší výchovný priestor. Otec rolu a dôležitosť matky v živote maloletých detí nerešpektuje dostatočne, iba s výhradami, správa sa konfliktogénne, sťažuje sa, zahľucuje úrady, nie je schopný kompromisov.

4. Manžel navrhovateľky vo vyjadrení k vyjadreniu navrhovateľky znovu namietal tentokrát voči zástupkyňi navrhovateľky, že zavádza v uvádzaných adresách a údajoch matky (J. XX), čo označil za protiprávne konanie v snahe zahmlievať adresu, miesto pobytu detí. Poukazoval, že matka neplní dané nariadenia na návštevy, dávanie detí ako aj odborné poradenstvo. Súd však rozhodol bez riešenia situácie. Považuje to za účelové konanie voči jeho osobe a nekonanie voči protistrane. Spochybňoval závery a zistenia pani Z. S., označil ich za skreslené a účelové odborné tušenia. Znalecký posudok označil za dokonca neodborný, nedôveryhodný, o čom sa presvedčil podľa neho aj súd na osobnom konfrontovaní na súdnom pojednávaní. Vyjadrenie matky k odvolaniu označil za nepodložené, zvyrazňoval, že matka sa nedomáha styku so staršími dvoma deťmi v jeho starostlivosti. Domáha sa vypočutia maloletej V., pričom opisuje, o čom bude maloletá vypovedať.

5. Kolízny opatrovník sa nevyjadril k odvolaniu ani k vyjadreniam navrhovateľky a jej manžela.

6. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len C.m.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. z nasledovných dôvodov:

7. Odvolateľ - manžel navrhovateľky a otec maloletých detí podal odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu výroku o zverení maloletých detí L. a A. do osobnej starostlivosti navrhovateľky - matky a domáha sa zmeny rozsudku v tejto časti a zverenia maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a závislosti od toho určenia nižšej výšky výživného pre maloletého L..

8. Na základe preskúmania rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci starostlivosti o maloleté deti, dospel k správny skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne skutkovo i právne posúdil. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením veci v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie a podľa § 387 ods. 2 C.s.p. na ne v plnom rozsahu poukazuje.

9. Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že podľa jeho názoru súd prvej inštancie sa už v odôvodnení rozsudku náležitým spôsobom a dostatočne vypořiadal s dôvodmi podaného odvolania, ktoré dôvody odvolateľ prezentoval už počas konania pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd preto v odpovedi na vznesené námietky odvolateľa odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

10. V konaní súdu vo veciach starostlivosti o maloleté deti je primárny najlepší záujem maloletého dieťaťa, čo vyplýva z čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa zo dňa 20.11.1989 (oznámenie č. 104/1991 Zb.). V zmysle článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa z 20. novembra 1989 (oznámenie č. 104/1991) záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti, týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

11. Prioritou je teda vždy najlepší záujem dieťaťa, ktorý je treba hľadať v každom jednotlivom prípade osobitne, nie podľa akejkolvek vopred danej schémy. Snahou súdu musí byť vždy minimalizácia negatívnych dôsledkov pre dieťa, nie úprava pomerov rodičov k deťom vo forme rozhodnutia o striedavej starostlivosti. Za situácie, keď obaja rodičia sú všeobecne rovnako spôsobilí sa o svoje deti riadne starať, je potrebné najmä zohľadniť osobnosť dieťaťa a jeho schopnosť sa vysporiadať s enormnou záťažou, ktorú rozpad rodiny a event. nastolenie striedavej starostlivosti, ktorý prináša aj stratu doterajšieho zázemia a bezpečia domova, bezpochyby predstavuje. Treba brať ohľad na citovú orientáciu dieťaťa i hodnotu danú stálosťou výchovného prostredia a na možnosť zachovania a rozvíjania jeho citových väzieb k blízkym osobám aj v širšom okolí, k jeho priateľom a záujmom.

12. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že v súčasnej situácii je v čo najlepšom záujme detí, aby bol zosúladený stav skutkový so stavom právnym, teda že maloleté deti A. a L. zostanú u matky, nakoľko to je ich práním, a dve staršie deti V. a G., ktorý je u otca dlhodobo, zostanú nateraz u otca.

13. Za najlepší záujem detí je potrebné považovať najmä ochranu zdravia detí, a to tak tak fyzického ako i duševného. Znalčka I. X. vo svojom posudku (ktorého odbornosť a hodnovernosť nespochybňuje chyba v písaní priezviska maloletých detí na dvoch miestach posudku, čo neustále vytyka odvolateľ) konštatovala, že napätie a boj medzi rodičmi sa už predtým prejavili na psychickom a psychosomatickom zdraví detí (alergie). Obaja rodičia priznávajú prítomnosť psychotraumatického stresu a prejavov intruzií a vyhýbania sa u starších detí, okrem A., všetky psychodiagnostické metodiky poukázali na to, že deti sú traumatizované.

14. Doklady predložené odvolateľom (opakované oznámenia otca na matku, privolávanie policajných hliadok pri riešení výkonu uznesením nariadeného styku otca s deťmi) ako aj tvrdenia a fotodokumentácia matky - navrhovateľky (staršie deti prítomné v aute otca pri vynucovaní si styku otca s mladšími deťmi a pod.) preukazujú pretrvávajúce konfliktné správanie rodičov, ktoré sa odohráva pred očami detí, čo jasne vyvoláva a prehľbuje traumy u detí. Tomuto je potrebné v záujme zdravia a zabezpečenia zdravého duševného vývoja detí v sebestačných a odolných dospelých ľudí zabrániť.

15. Súdna judikatúra (napr. nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 1554/14) už uviedla, že v úplne výnimočných prípadoch môže byť dôvodom brániacim zvereniu do striedavej starostlivosti aj nevhodná komunikácia medzi rodičmi. Rodičia by totiž nemali riešiť svoje nezhody bojom o deti či ich prostredníctvom, ale naopak hľadať predovšetkým na ich záujem byť v starostlivosti oboch rodičov a hľadať najvhodnejší spôsob, ako deťom vytvoriť harmonické a láskyplné prostredie, umožňujúce im bez

negatívnych vplyvov ich záujem realizovať, je však nesporné, že zlá alebo priamo konfliktná komunikácia medzi rodičmi môže mať negatívny vplyv na osobnostný rozvoj detí.

16. Práve vzhľadom na doterajšie zistené správanie rodičov (intenzívne konfliktné situácie, opakovane riešené nielen orgánmi sociálnoprávnej ochrany detí, ale aj policajnými orgánmi, orgánmi činnými v trestných konaniach) je nie len že pochybné, ale je isté, že rodičia nie sú schopní efektívnej spolupráce v tak širokom rozsahu, aký striedavá výchova vyžaduje. Z obsahu odvolania napokon vyplýva, že takto zistenú „nespoluprácu“ až animozitu rodičov otec priloženými dokladmi nielen potvrdzuje, ale aj zväzňuje.

17. Odvolaciemu súdu neuniklo, že to bol práve odvolateľ - otec, ktorý na rozdiel od matky dlhodobo odmietal striedavú osobnú starostlivosť o deti. K zmene v jeho postoji a k možnému prijatiu striedavej osobnej starostlivosti, ale len u mladších detí, došlo až na poslednom pojednávaní, keď, ako sám uviedol, nevidel nádej, že mu budú mladšie deti zverené do osobnej starostlivosti. Uvedené správanie otca možno preto hodnotiť ako účelové.

18. Pri rozhodovaní o výchovnom modeli treba vždy vziať do úvahy, ktorý z rodičov sa o dieťa doteraz osobne staral, dbal o jeho citovú a rozumovú výchovu a v podstate predstavoval pre dieťa ústrednú osobu, ku ktorej je citovo pripútané, a ktorej dlhodobá neprítomnosť je pre neho frustrujúca. Takáto okolnosť je u maloletej A. absolútne nesporná a rovnako aj v prípade maloletého L., o ktorého sa matka dlhodobo osobne stará a ktorý je navyše vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť nesporne schopný formulovať svoje prania a predstavy o ďalšom spoložití s rodičmi. Správne súd prvej inštancie prihliadol na prania oboch detí zostať v starostlivosti matky.

19. Otec v odvolaní namietal voči poslednému zo dňa 08.11.2022 zaznamenanému výsledku rozhovoru kolízneho opatrovníka s maloletým L., tento označil za nedôveryhodný (panflet), pričom nedôveryhodnosť odvodzoval od použitých negujúcich slov maloletého. Otec opomína, že šlo o záznam z rozhovoru kolízneho opatrovníka s maloletým, teda šlo o odpovede na otázky kolízneho opatrovníka (nie monológ maloletého), kde sú bežné negujúce vyjadrenia ako odpovede. Odvolací súd tento argument otca preto považuje za nedôvodný a nezmyselný. Za rovnako nezmyselný považuje aj argument otca o nedôveryhodnosti postupu kolízneho opatrovníka z dôvodu formy jemu odovzdaného záznamu rozhovoru s maloletým (vytýka, že mu nebola daná len kópia záznamu, ale úradný záznam). Záznam z rozhovoru s maloletým L., mimochodom doslovne zhodný so záznamom rozhovoru obsiahnutým v otcom predloženom úradnom zázname, sa nachádza v súdnom spise, otec doň mohol kedykoľvek nahliadnuť. Odvolací súd však predovšetkým k námietke otca o nedôveryhodnosti výpovede maloletého L. uvádza, že otec opomína, že maloletý bol nie jedenkrát, ale opakovane vypočúvaný, a to rôznymi osobami - znalcom, klinickým psychológom, kolíznym opatrovníkom, zamestnancami CDR, pričom sa opakovane vyslovil pre zachovanie existujúceho modelu výchovy, t.j. prial si bývať u matky. Tvrdenia odvolateľa o dezinterpretácii, alebo dokonca úmyselnom prekrútení vyjadrení maloletého nemá oporu v obsahu spisového materiálu.

20. Pokiaľ sa otec domáha výsluchu maloletej V. pred súdom, odvolací súd poukazuje, že maloletá V. bola taktiež opakovane vylúčaná postupom, ktorý zákon nevylučuje (kolíznym opatrovníkom, znalcom). Výsluch na súde predstavuje pre maloletého veľmi stresujúci zážitok, a pokiaľ možno vôľu maloletého zistiť inak, je vhodnejšie ho tejto skúsenosti ušetriť. Odvolací súd v súvislosti s maloletou V. a jej výpoveďou poukazuje, že z obsahu spisového materiálu vyplýva, že jej „opisy“ okolností a výpovede sa značne menia (v závislosti od toho, komu v danej chvíli „drží stranu“, u koho býva a ako jej vyhovuje). Len ťažko u maloletej V. rozpoznať, kedy hovorí pravdu a kedy nie. Príkladom je výsledok priestupkového konania vedeného Okresným úradom Trenčín č. W.-W voči matke z dôvodu, že mala maloletú V. neprimerane trestať (zastavenie konania), v ktorom maloletá vo svojej svedeckej výpovedi napokon doznela, že tieto skutočnosti sa nezakladajú na pravde a že tieto obvinenia proti matke povedala len preto, že ju na to naviedol otec. Odvolací súd si v tejto súvislosti všimá, že otec už v odvolaní dopodrobna opísal okolnosti, ktoré má maloletá V., momentálne bývajúc u otca, uviesť až vo svojom výsluchu. Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd nezistil opodstatnenosť vykonania navrhovaného dôkazu.

21. Z obsahu ostatného odvolania otca vyplýva potvrdenie správnosti zistení znalkyne vo vzťahu k osobnosti otca obsiahnuté v znaleckom posudku. Otec namieťa a dokonca označuje za protiprávne konanie každého subjektu účastného na danom konaní počnúc klinickou psychologičkou, kolíznym

opatrovníkom, znalkyňou až po sudkyňu. V namietanom postupe daných subjektov však odvolací súd nezistil žiadne nedostatky, ani nezistil význam namietaného postupu vo vzťahu k veci samej (napr. otcova námietka postupu psychologičky, ktorá odoslala požiadavku na psychiatrické vyšetrenie jeho obvodnému lekárovi, alebo námietka chyby v písaní priezviska maloletých detí na dvoch miestach znaleckého posudku, námietka údajne nesprávne uvedeného bydliska matky a pod.).

22. Vo vzťahu k námietke otca, že znalkyňa nevykonala pozorovanie jeho interakcie s A. a s L., čo považuje za nedostatok jej posudku, odvolací súd uvádza, že znalkyňa bola aj osobne vypočutá na ústnom pojednávaní, kde riadne ozrejmla svoj postup a zvolenú metodiku, pričom potvrdila, že využila všetky metodiky a vykonala všetky vyšetrenia potrebné pre zistenie skutkového stavu a jeho posúdenie v rozsahu žiadanom súdom. Odvolací súd konštatuje, že vysvetlenie znalkyne je dostatočné, znalecký posudok je detailný a zodpovedá skutočnostiam zisteným z ostatných dôkazov obsiahnutých v spise. Nie je výnimkou tvrdiacou opak doposiaľ zistených skutočností. Uvedená námietka otca je nedôvodná.

23. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie rozhodol o zverení maloletých detí A. a L. do osobnej starostlivosti matky v súlade s princípom nezávislosti súdnej moci, s ohľadom na zistený skutkový stav a s prihliadnutím na nezastupiteľné osobné skúsenosti súdu vyplývajúce z bezprostredného kontaktu s účastníkmi konania a so znalosťou vývoja rodinnej situácie. Správne dospel k záveru, že striedavá osobná starostlivosť rodičov a obe maloleté deti nie je v danej situácii vhodná, nie je v ich záujme.

24. Pokiaľ ide o odvolanie vo vzťahu k výroku o výživnom pre maloletého L., z obsahu odôvodnenia odvolania otca v tejto časti vyplýva, že otec žiada určiť nižšie výživné pre maloletého L. len pre prípad zmeny výroku o zverení maloletého L. do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Keďže k požadovanej zmene určeného výchovného prostredia maloletého L. rozhodnutím odvolacieho súdu nedošlo, je odvolanie otca vo vzťahu k výroku o výživnom pre maloletého L. bezpredmetné. Poukaz otca v tejto súvislosti na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 27CoP/54/2022-91 a jeho odôvodnenie nie je namieste, pretože predmetom citovaného uznesenia Krajského súdu v Trenčíne bolo určenie (zvýšenie) výživného pre dieťa neodkladným (dočasným) opatrením, v ktorom konaní pre určenie výšky platia osobitné zákonné podmienky - § 366 C.m.p. (výživné sa určuje len v nevyhnutnej miere). V prípade konečného rozhodnutia vo veci výživného pre dieťa formou rozsudku takáto obmedzujúca podmienka výšky výživného neplatí. Určené výživné pre maloletého L. zodpovedá zákonným podmienkam.

25. Odvolací súd na záver podotýka, že súd nemôže svojím všeobecným výrokom zabezpečiť bezproblémové fungovanie vzájomných rodinných vzťahov. Vývoju maloletých predovšetkým nijako neprospeje dlhý spor rodičov, do ktorého sú nesporne zatiahnuté, a ktorý fakticky nemôže byť uspokojivo vyriešený žiadnymi orgánmi štátu.

26. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

27. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

28. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods.1 C.s.p. v spojení s § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Civilný mimosporový poriadok v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V konaní nebola zistená žiadna okolnosť, ktorá by oprávňovala súd rozhodnúť o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 55 C.m.p.

29. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleťého, styk s maloleťým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a to odňatím maloleťého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloleťým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloleťého prevziať.